



Школска 2022/2023. година
Републичко такмичење ученика средњих школа
из српског језика и језичке културе
I разред

Шифра: _____

Бр.	Питања	Поени
1.	Дефиниши појмове тако што ћеш број испред термина уписати на црту испред дефиниције. 1. фонологија _____ наука која проучава значење речи 2. фонетика _____ наука која проучава гласове као носиоце разлике у значењу речи 3. синтакса _____ наука која проучава физичке и артикулационе особине гласова 4. лексикологија _____ наука која проучава начине на које од речи постају реченице	
2.	Допуни тврдњу тако да буде тачна. Вук Караџић је штампао <i>Писменицу српскога језика</i> реформисаном ћирилицом _____ (упиши име и презиме аутора).	
3.	У следећој реченици подвуци све предлоге: Залетао се високо у зрак и описивао тамо кругове, вртео се око себе, спуштао стрмоглавце ка трави и надлетао над воду да се расхлади.	
4.	У следећој реченици подвуци све речи у акузативу: Волео је тај дивни дрвени сто, то је био највреднији поклон из времена његовога детињства.	
5.	Подвуци реч у чијој промени запажаш палатализацију: РАДИОНИЦА, ЗЕМЉАК, ЧАРАПА, КОСТ, ИЗНЕНАЂЕН.	
6.	У примерима УМРЕТИ : УМИРАТИ извршена је гласовна промена под називом _____.	
7.	Ако наведеним редом напишеш: 1) двоуснени назални сонант, 2) средњи вокал предњег реда, 3) звучни дентални експлозивни (праскави) глас, 4) ниски вокал, добићеш реч _____.	
8.	У наведеној реченици подвуци речи са реализованим непостојаним А: Петар је рекао да су већ кренули ка граду на Мајин рођендан.	
9.	У наведеним примерима заокружи пар речи чије се иницијалне фонеме разликују само по мекоћи: ЖАР, ЧАР, ЂАР, БАР, ПАР, ЦАР, НАР.	
10.	Подвуци речи у којима се затворени слог налази пре акцентованог: СЕМАНТИКА, ЕНКЛИТИКА, ЛИНГВИСТИКА, РОМАНТИКА.	



Школска 2022/2023. година
Републичко такмичење ученика средњих школа
из српског језика и језичке културе
Решења
I разред

1.	1. фонологија <u>4</u> наука која проучава значење речи 2. фонетика <u>1</u> наука која проучава гласове као носиоце разлике у значењу речи 3. синтакса <u>2</u> наука која проучава физичке и артикулационе особине гласова 4. лексикологија <u>3</u> наука која проучава начине на које од речи постају реченице
2.	Саве Мркаља
3.	Залетао се високо <u>у</u> зрак и описивао тамо кругове, вртео се <u>око</u> себе, спуштао стрмоглавце <u>ка</u> трави и надлетао <u>над</u> воду да се расхлади.
4.	Волео је <u>тај дивни дрвени сто</u> , то је био највреднији поклон из времена његовога детињства.
5.	РАДИОНИЦА, <u>ЗЕМЉАК</u> , ЧАРАПА, КОСТ, ИЗНЕНАЂЕН
6.	превој вокала / вокалска апофонија / аблаут
7.	МЕДА
8.	<u>Петар</u> је <u>рекао</u> да су већ кренули <u>ка</u> граду на Мајин рођендан.
9.	ЖАР, <u>ЧАР</u> , <u>ЂАР</u> , БАР, ПАР, ЦАР, НАР
10.	СЕМАНТИКА, <u>ЕНКЛИТИКА</u> , <u>ЛИНГВИСТИКА</u> , РОМАНТИКА
11.	За сада није познато да ли ће се планираном реформом правосуђа увести још неке <u>новџне</u> .
12.	а), б), д)
13.	<u>призренско-тимочки</u> , шумадијско-војвођански, <u>зетско-рашки</u> (<u>зетско-јужносанџачки</u>), <u>косовско-ресавски</u> , источнохерцеговачки
14.	губљење сугласника / упрошћавање сугласничких група
15.	а), г), њ)
16.	призренско-тимочки
17.	д)
18.	МРЕЖА : МРЕЖА; ВОЛЕО : ВОЛИО ; ЛЕТО : ЉЕТО
19.	једначење сугласника по месту изговора / творбе
20.	<u>СИЖЕИ</u> , СИЖЕЛИ, ЛАДНО, <u>ХЛАДНО</u> , <u>РЂА</u> , ХРЂА, ДИЕТА, <u>ДИЈЕТА</u>